

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury je podstatným znakem vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Úspěšnost jazykového vzdělávání je závislá nejen na výsledcích jazykového vzdělávání v mateřském jazyce a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem jejich zájmu.

Vzdělávací oblast zahrnuje předměty: Český jazyk a literatura, Anglický jazyk a Další cizí jazyk.

5.1.1 Český jazyk a literatura – 1. stupeň

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vzdělávací oblast je realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu Český jazyk. Předmět je zařazen do všech ročníků s nejvyšší hodinovou dotací. Český jazyk je prostředkem komunikace, ale i prostředkem poznávání. Dovednosti, které si žáci osvojí, umožňují získávat poznatky ve všech dalších oborech. Cílem předmětu Český jazyk je naučit žáky kultivovaně a spisovně se vyjadřovat jak ústně, tak i písemně, cílem literární výuky je osvojení si základní literární kultury a podporovat u žáků rozvoj čtenářské dovednosti tak, aby se stali aktivními čtenáři. Nejvýznamnějším cílem je na 1. stupni zvládnutí čtení a psaní, důraz klademe především na čtení s porozuměním, rozvoj slovní zásoby, užívání spisovného jazyka.

Cíle výuky českého jazyka jsou naplňovány:

- komunikační a slohovou výchovou
- jazykovou výchovou
- literární výchovou

Cíl jazykové výchovy - naučit žáky se vyjadřovat ústně i písemně. Snažíme se je seznamovat se spisovnou podobou českého jazyka. Výuku gramatiky chápeme jako prostředek k rozvíjení komunikačních dovedností.

Cíl literární výchovy - rozvoj čtenářských dovedností a podněcování žáků k četbě. Klademe důraz na čtení s porozuměním.

Cíl slohové a komunikační výchovy - rozvoj komunikativních schopností žáků, rozvíjení jejich fantazie a tvořivosti.

Vzdělávací obsah jednotlivých složek se prolíná.

Předmět Český jazyk se vyučuje ve všech ročnících 1. stupně.

Časová dotace: 1. ročník - 7+1 disponibilní hodina týdně, 2. - 3. ročník 7+2 disponibilní hodiny týdně, 4. - 5. ročník 6+1 disponibilní hodina týdně.

Výuka probíhá v kmenových třídách nebo počítačové učebně.

Nejčastější formou realizace předmětu je vyučovací hodina, která probíhá formou samostatné práce, nebo skupinové práce. Některá témata se realizují formou projektů, na doplnění výuky organizujeme pro žáky návštěvy knihoven a exkurze.

Průřezová témata:

Předmět Český jazyk integruje průřezová témata a jejich okruhy:

Osobnostní a sociální výchova - Poznávání lidí; Komunikace; Rozvoj schopností poznávání; Sebepoznání a sebepojetí; Seberegulace a sebeorganizace; Psychohygiena; Hodnoty, postoje a praktická etika; Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; Kooperace a kompetice; Lidské vztahy; Mezilidské vztahy

Výchova demokratického občana - Občan, občanská společnost a stát

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané

Multikulturní výchova - Lidské vztahy, Etnický původ, Kulturní diference, Multikulturalita

Environmentální výchova - Základní podmínky života, Ekosystémy, Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova - Vnímání autora mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu, Stavba mediálních sdělení, Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení

Tematické okruhy produktivních činností - tvorba mediálního sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení:

Učitel:

- rozvíjí u žáka dovednosti potřebné k osvojování učiva
- vede žáka k aplikaci naučených pravidel pravopisu
- vede žáka ke stálému zdokonalování čtení
- motivuje žáka k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- vede žáka k tomu, aby uměl nalézt chyby v textu a odůvodnit správné řešení
- vede žáka k tomu, aby samostatně nalézal pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- učí žáka využívat získané dovednosti a vědomosti k řešení daného problému

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- učí žáka prezentovat své myšlenky a názory
- vede žáka ke kultivovanému projevu

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- učí žáka pracovat ve skupinkách a spolupracovat na řešení problému
- vede žáka k prezentaci svých myšlenek a názorů a ke vzájemnému respektu

Kompetence občanské:

Učitel:

- učí žáka využívat naučné i vědecké literatury k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
- učí žáka zvládnout komunikaci i ve vyhraněných situacích

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vede žáka k organizování a plánování učiva
- zajímá se, jak žákům vyhovuje způsob výuky

Kompetence digitální:

Učitel:

- vede žáka k využívání digitálních technologií ve výuce
- učí žáka vyhledávat informace